

La cultura com a infraestructura de les polítiques públiques

Published by [Interacció](#) [1] on 10/09/2014 - 10:48 | Last modification: 27/07/2026 - 16:42

Publicat amb motiu de l'Edinburgh International Culture Summit de 2014, aquest informe del British Council intervé en un debat que comença a guanyar força en l'àmbit internacional: la necessitat d'incorporar la cultura al centre de les polítiques públiques i de la futura agenda global de desenvolupament que ha de succeir els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni. El document no pretén redefinir què és la cultura, sinó convèncer governs i responsables polítics que aquesta no ha de ser considerada un sector més de l'acció pública, sinó una dimensió transversal que influeix en el desenvolupament econòmic, la cohesió social, la diplomàcia, la innovació i la sostenibilitat.

CULTURE MATTERS

Why culture should be at the heart of future public policy
www.britishcouncil.org

L'informe parteix d'una constatació que és rellevant: la cultura acostuma a ocupar una posició marginal dins les estructures de govern. Les grans decisions públiques es prenen habitualment des de l'economia, la salut, l'educació o la seguretat, mentre que la cultura apareix com un element complementari, incorporat al final dels processos de decisió. Els autors sostenen que aquesta jerarquia és errònia perquè la cultura és el marc des del qual les societats interpreten el món, construeixen identitats compartides i desenvolupen confiança entre persones i institucions. Sense aquest substrat cultural, moltes polítiques poden ser eficients administrativament sense arribar a transformar les societats.

Aquesta idea condueix a una primera tesi important: la cultura no actua principalment resolent problemes, sinó creant les condicions perquè aquests puguin afrontar-se d'una altra manera. Les polítiques intervenen sobre els conflictes; la cultura obre espais on aquests conflictes poden ser representats, discutits i reinterpretats. Les pràctiques artístiques permeten abordar qüestions com la identitat, la religió, la desigualtat, el gènere o la memòria amb una llibertat que sovint la política institucional no pot assumir. Per això l'informe defensa que la cultura genera confiança, diàleg i imaginació col·lectiva, tres recursos imprescindibles en societats complexes.

Des d'aquesta perspectiva, la cultura també apareix com un factor essencial per afrontar els grans reptes globals. El document situa al mateix nivell qüestions com el canvi climàtic, les migracions, les desigualtats, els conflictes armats o la crisi econòmica i argumenta que totes exigeixen nivells de cooperació internacional sense precedents. Aquesta cooperació no pot construir-se únicament sobre interessos polítics o comercials. Necessita confiança entre pobles, capacitat de comprendre altres formes de vida i mecanismes de diàleg intercultural. La cultura esdevé així una infraestructura invisible de la governança internacional.

L'informe dedica una atenció considerable al paper econòmic de la cultura, tot i que procura no reduir-la a aquesta dimensió. Repassa nombrosos casos de regeneració urbana i desenvolupament territorial, entre els quals

Glasgow, Liverpool, Derry-Londonderry, Barcelona, Bogotá, Buenos Aires o Rio de Janeiro. El fil conductor no és tant que la cultura generi turisme o ocupació, sinó que les inversions culturals contribueixen a reconstruir autoestima col·lectiva, reforçar identitats locals, estimular la creativitat i crear entorns més atractius per al talent i la innovació. En el cas de Barcelona, l'informe subratlla una idea especialment significativa: el turisme és conseqüència del desenvolupament cultural de la ciutat, no pas el seu objectiu principal. Aquesta inversió de la relació entre cultura i economia és una aportació suggeridora per al debat contemporani.

Un altre dels eixos centrals és la relació entre cultura i reconciliació. Els autors mostren diversos exemples de societats que emergeixen de conflictes i on la cultura contribueix a reconstruir el teixit social. Les experiències de Sud-àfrica, Líbia o Myanmar serveixen per defensar que les pràctiques artístiques permeten elaborar memòries compartides, recuperar veus silenciades i generar espais de trobada entre comunitats enfrontades. Aquesta funció resulta especialment rellevant perquè no depèn tant de la capacitat normativa dels governs com de la força simbòlica dels processos culturals.

L'informe també desenvolupa una reflexió sobre la diplomàcia cultural. Les relacions internacionals ja no depenen exclusivament dels estats. Les xarxes socials, els intercanvis educatius, la mobilitat dels creadors o les indústries culturals generen noves formes de relació entre societats. El British Council defensa que la cultura constitueix un instrument fonamental de confiança internacional i cita investigacions pròpies segons les quals les persones que participen en activitats culturals vinculades amb un país manifesten nivells més elevats de confiança envers aquest país. La cultura apareix així com un component essencial del que avui s'anomena *soft power*, encara que l'informe insisteix que el seu valor no pot reduir-se a un instrument diplomàtic.

Especialment interessant és el debat dedicat a la mesura del valor cultural. Els autors reconeixen que durant dècades els governs han intentat justificar la despesa cultural a partir d'indicadors econòmics, ocupacionals o turístics. Aquest esforç ha estat útil per situar la cultura en els debats pressupostaris, però també ha comportat una simplificació excessiva del seu valor. L'informe defensa una posició intermèdia. No rebutja els indicadors quantitatius, però considera que han de conviure amb aproximacions qualitatives capaces de captar dimensions com la qualitat artística, la capacitat crítica, la cohesió social o el benestar col·lectiu. El debat que després desenvoluparan iniciatives com la Warwick Commission o nombroses investigacions sobre valor públic ja apareix aquí clarament formulat.

La ciutat ocupa un lloc privilegiat dins aquesta argumentació. El document sosté que les grans ciutats són avui els principals laboratoris culturals del món. La seva capacitat d'atreure talent, generar innovació, acollir diversitat i construir qualitat de vida depèn tant de les infraestructures culturals com de les infraestructures econòmiques. Per això proposa incorporar la cultura al nucli de les polítiques urbanes i no limitar-la a la gestió dels equipaments o dels esdeveniments culturals. La cultura és presentada com un principi organitzador de la ciutat contemporània.

En els darrers apartats l'informe defensa la diversitat cultural com un recurs estratègic per a la innovació i la convivència democràtica. Recupera els principis de la Unesco sobre la diversitat de les expressions culturals i adverteix dels riscos d'una globalització que tendeixi a homogeneïtzar les formes culturals. Igual que la biodiversitat és imprescindible per als ecosistemes naturals, la diversitat cultural és presentada com una condició necessària perquè les societats mantinguin la seva capacitat creativa.

La reflexió culmina amb una pregunta sobre el paper dels ministeris de cultura. L'informe defensa que aquests departaments no haurien de limitar-se a administrar subvencions o institucions culturals. La seva funció consistiria a incorporar la perspectiva cultural en totes les polítiques públiques, mantenint alhora una distància suficient per no interferir en la llibertat creativa. Aquesta tensió entre suport públic i autonomia artística és presentada com un dels grans equilibris que les polítiques culturals hauran d'afrontar en el futur.

*Llegit més d'una dècada després, **Culture Matters** manté una notable vigència perquè moltes de les seves intuïcions han acabat incorporant-se als debats internacionals sobre desenvolupament sostenible, valor públic i drets culturals. Alhora reflecteix el llenguatge propi del primer decenni dels anys 2010, molt orientat a legitimar la cultura davant dels governs mitjançant arguments econòmics, diplomàtics i socials. Documents posteriors tendiran a formular aquestes mateixes qüestions des dels drets culturals, el benestar o la sostenibilitat. Amb tot, aquest informe representa un moment important en la consolidació d'una idea que després esdevindrà central: la cultura no és simplement un sector de les polítiques públiques, sinó una dimensió que condiciona l'eficàcia de totes les altres. (n. de l'e., 2026)*

Referència

Howson, P., i Dubber, J. (2014). *Culture matters: Why culture should be at the heart of future public policy*. British Council.

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Tags: polítiques culturals

Tags: valor públic de la cultura

Tags: internacionalització cultural

Tags: desenvolupament territorial

Tags: diversitat cultural

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2014/09/cultura-infraestructura%20>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/culture-matters-report.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/5284>